

Finanšu ministrija

Likuma
«Par valsts budžetu 2023. gadam un
budžeta ietvaru 2023., 2024. un
2025. gadam»

Paskaidrojumi

SATURS

Saīsinājumu saraksts	5
I. BUDŽETA IETVARĀS 2023., 2024. UN 2025. GADAM	7
1. Makroekonomiskās attīstības apraksts	7
1.1. Ārējā ekonomiskā vide	7
1.2. Latvijas tautsaimniecības attīstība	9
1.2.1. Tautsaimniecības nozaru attīstība	10
1.2.2. Inflācija.....	21
1.2.3. Darba tirgus	24
1.2.4. Ārējā tirdzniecība un maksājumu bilance	25
1.2.5. Investīcijas.....	32
1.3. Makroekonomisko nelīdzsvarotību uzraudzība ES.....	35
1.3.1. Pārmērīga makroekonomiskā nesabalansētība un Padziļināto izpētes ziņojumu izstrāde.....	36
1.3.2. Latvijas ekonomiskās situācijas novērtējums 2023. gada AMR.....	37
1.4. Makroekonomiskās attīstības scenārijs	37
1.5. Jūtīguma analīze	40
1.5.1. Optimistiskais scenārijs	40
1.5.2. Pesimistiskais scenārijs	42
1.6. Iepriekšējo makroekonomisko prognožu izvērtējums	44
2. Fiskālā politika	47
2.1. Vidēja termiņa strukturālās bilances mērķu noteikšana.....	50
2.1.1. 2023., 2024. un 2025. gada strukturālās bilances mērķi	50
2.1.2. Koriģēto maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu noteikšana.....	52
2.1.3. Uzkrāto bilanču starpības	55
2.1.4. Vidēja termiņa strukturālās budžeta bilances mērķu salīdzinājums.....	57
2.1.5. Vispārējās valdības sektorā klasificēto kapitālsabiedrību faktiskā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci un parādu	58
2.2. Vispārējās valdības budžeta galvenie fiskālie rādītāji.....	58
2.2.1. Vispārējās valdības budžeta struktūra	58
2.2.2. Vispārējās valdības budžeta bilance.....	59
2.2.3. Atbalsta pasākumi krīžu seku mazināšanai	66
2.2.4. Budžeta prognožu salīdzinājums ar aktuālajām EK prognozēm.....	70
2.3. Vidēja termiņa budžeta prioritārie attīstības virzieni	70
2.3.1. Politikas pasākumi vidēja termiņa budžeta prioritāro attīstības virzienu īstenošanā.....	71
2.3.2. Finanšu resursi vidēja termiņa budžeta prioritāro attīstības virzienu īstenošanā	81
2.4. Pašvaldību finanšu izlīdzināšana.....	85
2.5. Informācija par ministriju padotībā esošām no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm.....	86

3. Ieņēmumu, nodokļu atvieglojumu (atlaižu) un nodokļu parādu summas analīze	89
3.1. Nodokļu politikas aktualitātes	89
3.2. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi	90
3.2.1. Tiešie nodokļi	91
3.2.2. Netiešie nodokļi	95
3.2.3. Pārējie nodokļi	103
3.3. Valsts pamatbudžeta nenodokļu ieņēmumi	105
3.4. Pašu ieņēmumi un ārvalstu finanšu palīdzība	107
3.5. Nodokļu atvieglojumu (atlaižu) un nodokļu parādu summas	107
3.5.1. Nodokļu atvieglojumi un atlaides	107
3.5.2. Valsts ieņēmumu dienesta administrēto kopbudžeta maksājumu parādi	110
4. Valsts parāda, aizdevumu un galvojumu finansiālo saistību kopsavilkums	112
4.1. Valdības parāda attīstības tendences vidējā termiņā	112
4.2. Valsts budžeta aizdevumi un aizdevumu atmaksas	115
4.3. Valsts galvojumu saistības	116
4.4. Valsts saistības kredītu garantijām, ko izsniedz akciju sabiedrība “Attīstības finanšu institūcija “Altum””	117
<i>Budžeta ietvara I. nodaļas pielikumi</i>	<i>119</i>
II. VALSTS BUDŽETS 2023. GADAM	141
5. Valsts budžeta likuma struktūra un izdevumi	141
5.1. Valsts budžeta izdevumu politikas izmaiņas, izdevumu pārskatīšanas un prioritāro pasākumu kopsavilkums	141
5.2. Eiropas Savienības politiku instrumentu un citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu plānošana valsts budžetā	150
5.3. Izdevumu politikas virzienu un izdevumu atbilstoši funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām kopsavilkums	152
01. Valsts prezidenta kanceleja	160
02. Saeima	164
03. Ministru kabinets	169
04. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	186
05. Tiesībsarga birojs	193
08. Sabiedrības integrācijas fonds	198
09. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija	213
10. Aizsardzības ministrija	217
11. Ārlietu ministrija	244
12. Ekonomikas ministrija	260
13. Finanšu ministrija	308
14. Iekšlietu ministrija	365
15. Izglītības un zinātnes ministrija	434
16. Zemkopības ministrija	524
17. Satiksmes ministrija	570
18. Labklājības ministrija	611
19. Tieslietu ministrija	733
20. Klimata un enerģētikas ministrija	798

21. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.....	814
22. Kultūras ministrija.....	871
24. Valsts kontrole	918
25. Pārresoru koordinācijas centrs	923
28. Augstākā tiesa	928
29. Veselības ministrija.....	933
30. Satversmes tiesa	994
32. Prokuratūra.....	998
35. Centrālā vēlēšanu komisija	1004
46. Sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi	1009
47. Radio un televīzijas regulators	1016
62. Mērķdotācijas pašvaldībām.....	1022
64. Dotācija pašvaldībām	1030
74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums.....	1033
5.3. <i>Pielikumi. Izdevumu politikas virzienu un izdevumu atbilstoši funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām kopsavilkums</i>	1041
5.4. Valsts budžeta investīciju projektu finansēšana 2023. gadā	1054
5.4. <i>pielikums. Likumā “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” plānotie izdevumi investīcijām</i>	1079
5.5. Valsts budžeta ilgtermiņa saistības 2024., 2025., 2026. gadam un turpmākajiem gadiem	1106
6. Grozījumi tiesību aktos	1109

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

AMR	Agrās brīdināšanas mehānisma ziņojums/ <i>Alert mechanism report</i>
ANM	Atveseļošanās un noturības mehānisms
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
APP	Atvasināta publiska persona
AS	Akciju sabiedrība
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ĀFP	Ārvalstu finanšu palīdzība
CEF	Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ČAES	Černobiļas atomelektrostacija
ECB	Eiropas Centrālā banka
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EJZF	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
EK	Eiropas Komisija
EKII	Emisijas kvotu izolēšanas instruments
EKS	Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēma
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ELGF	Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EZF	Eiropas Zivsaimniecības fonds
FDL	Fiskālās disciplīnas likums
FM	Finanšu ministrija
FRONTEX	Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra
IeM	Iekšlietu ministrija
IIN	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IT	Informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KF	Kohēzijas fonds
LAD	Lauku atbalsta dienests
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LM	Labklājības ministrija
LSFP	Latvijas Sporta federāciju padome
MK	Ministru kabinets
NAP	Nacionālais attīstības plāns

NATO	Ziemeļatlantijas Līguma organizācija
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NILLTPFN	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana
NMP	Neatliekamā medicīniskā palīdzība
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās organizācijas
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija/ <i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>
PCI	Patēriņa cenu indekss
PPS	Pirkjspējas paritātes standarts
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SAIS	Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēma
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SURE	Pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā/ <i>The temporary Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency</i>
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
UIN	Uzņēmumu ienākuma nodoklis
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VBTAI	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VDEĀVK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSAC	Valsts sociālās aprūpes centrs
VSAOI	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
ZM	Zemkopības ministrija